מנחה הבאה עשרון וכו': א] **מתני'** לא מינו כהן אחר תחתיו משל מי היתה קריבה ר"ש אומר משל ציבור ר' יהודה אומר [א]משל יורשין ושלימה היתה קריבה: **גמ'** א) ת"ר כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל [1]והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה יכול יקריבנה חצאין ת"ל אותה [ב]כולה ולא חציה דברי רבי יהודה ר"ש אומר חק עולם משל עולם כליל תקטר שתהא כולה בהקטרה והאי הכהן המשיח להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא [2]זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד ת"ל אשר יקריבו לה' [ג]אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן בניו אלו כהנים הדיוטות אתה אומר כהנים הדיוטות או אינו אלא כהנים גדולים כשהוא אומר והכהן המשיח תחתיו מבניו הרי כ"ג אמור הא מה אני מקיים בניו אלו כהנים הדיוטות א"כ לכתוב קרא הכהן המשיח תחתיו בניו יעשה מאי מבניו שמעת מינה תרתי ור"ש האי אותה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכ"ג שמת ומינו אחר תחתיו שלא יביא חצי עשרון מביתו ולא חצי עשרון של ראשון ותיפוק ליה מן ומחציתה [3]וי"ו לא דריש ורבי יהודה האי חק עולם מאי עביד ליה חוקה לעולם תהא כליל תקטר למה לי מיבעי ליה לכדתניא אין לי אלא עליונה ב] מנחת כ"ג בכליל תקטר ותחתונה מנחת כהן הדיוט בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה כאן בכליל תקטר אף להלן בכליל תקטר ומה להלן ליתן ג] לא תעשה על אכילתו אף כאן ליתן לא תעשה על אכילתה וסבר ר"ש משל ציבור דאורייתא [ג]והתנן אר"ש שבעה [ד]דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן עובד כוכבים ששלח [ד]עולתו ממדינת הים שלח עמה נסכים קריבה משלו ואם לאו קריבין משל ציבור וכן גר שמת [ה]והניח זבחים יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל ציבור ותנאי ב"ד הוא כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו [ו]שתהא מנחתו קריבה משל ציבור א"ר אבהו שני ד] תקנות הוו דאורייתא מדציבור כיון דחזו דקא מידחקא לישכה תקינו דלגבי מיורשים כיון דחזו דקא פשעי בה אוקמוה אדאורייתא [ז]ועל פרה שלא יהא מועלין באפרה דאורייתא היא דתניא [3]חטא' היא מלמ' שמועלין בה היא בה מועלין באפרה

מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה עשרון כו': ח] **מתני' ושלימה.** עשרון שלם בבוקר ועשרון בין הערבים כל זמן שהיא קריבה משל ציבור: **גמ' הכהן** ו] **המשיח תחתיו אחד מבניו יעשה אותה.** דמשל יורשים קריבה עד יעמוד אחר: **יכול יקריבו.** יורשין לחצאין כמו שהיה אביהן עושה: **משל עולם.** משל צבור מתרומת הלשכה: **שתהא כולה בהקטרה.** שלא יעשה ממנה שיריים לאכילה. לישנא אחרינא שיקטירו שלימה ולא לחצאין כל זמן שהיא קריבה משל צבור דבשלימה לא פליגי ר' יהודה ור"ש. מפי המורה: **יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד.** ביום המשחם: **ובניו בפני עצמן.** ז] לשם החינוך ומאותו יום ואילך לא אבל כ"ג בכל יום דכתיב [ויקרא ו] תמיד: **כהנים הדיוטות.** דכשכהן הדיוט נתחנך לעבודה באותו יום היה מקריב עשרון. ל"א ביום המלואים היה כך אבל לדורות לא נוהג. ולא מפי המורה: **או אינו אלא כהנים גדולים.** דה"ק קרבן זה יקריבו בני אהרן לדורות כל כ"ג שיעמוד ח]: **הרי כ"ג אמור.** דה"ק קרא הכהן המשיח שיעמוד מבני אהרן תחתיו לאחר מותו יעשה אותה: **א"כ.** דכוליה ליורשין אתי שיקריבו החביתים כל זמן שלא מנו כהן אחר תחתיו: **לכתוב הכהן המשיח תחתיו בניו יעשה אותה.** כשימות הוא: **מאי מבניו.** דמשמע אחד מבניו שיעמוד תחתיו לכ"ג (א) דמשמע תרתי: **אותה מאי עביד ליה.** כיון דנפק ליה שלימה מכליל תקטר דבשלמא הכהן המשיח מוקי להך דרשא דאמרינן לעיל הרי כ"ג אמור אלא אותה מאי עביד ליה: **ומינו כהן אחר תחתיו.** בו ביום: **ותיפוק ליה מן ומחציתה בערב.** כדאמרן לעיל: **חוקה לעולם תהא.** שתהא מצוה זו נוהגת לדורות: **עליונה.** חביתין ט] דכתיב בקרא ברישא בנו את אהרן וכתיב בה כליל תקטר והדר כל מנחת כהן כליל תהיה דמשתעי במנחת נדבתו וכתיב בה לא תאכל: **מנין ליתן האמור כו'.** שיהו שניהם כליל בהקטרה והאוכל משירי שתיהם יעבור בלאו: **ת"ל כליל כליל.** כליל תקטר כליל תהיה לא תאכל: **ז' דברים.** במסכת שקלים בפרק מעות שנמצאו: **וזה אחד מהם.** התם קאי דקתני לעיל בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות שלמים בראשונה י] ממשכנין את מוצאה להביא נסכיה עד שהיו מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהיו נסכיה קריבין משל צבור וקאמר ר"ש ז' דברים התקינו ב"ד וזה שאמרנו אחד מהם והדר מפרש לאינך שם עובד כוכבים ששלח כו' דעובד כוכבים משלח קרבנותיו כדאמר בפרק אלו מנחות (לקמן דף עג:) איש מה ת"ל איש איש לרבות את העובדי כוכבים שנודרים יא] נדבות כישראל: **שלח עמה נסכים.** דמי נסכיה: **וכן גר.** להכי נקט גר דאין לו יורשים דאי ישראל הוו מקרבי יורשים נסכיו: **משל ציבור.** אלמא תנאי ב"ד הוא ולאו דאורייתא: **דאורייתא מדצבור.** כדכתיב (ויקרא ו) חק עולם משל עולם: **דקא מדחקא לשכה.** שהיו פוחתין השקלים שבלשכה לפי שבכל שנה היו צריכין בכך כדאמרינן בפ"ק דמסכת יומא (דף ט.) ושנות רשעים תקצורנה [משלי י] זה מקדש שני שעמדו יותר מג' מאות כהנים גדולים דכל אחד לא הוציא שנתו תקינו (ב) מיורשין: **דקפשעי.** ואין מביאין אותה יב] דהיינו שתי תקנות דמעיקרא תקנוה מיורשין והדר תקנוה להדורה אדאורייתא יג] כמעיקרא: **ועל פרה.** היינו מאותן ז' דברים: **שלא יהא מועלין באפרה.** הנהנה מאפרה לא יתחייב קרבן מעילה: **חטאת היא.** בפרה כתיב. מלמד שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא היתה להן שעת היתר לכהנים: ה)**למכתן.** אפר מרפא מכה: **פרשי מספק הזאות.** משום יד] מעילה. בשמעתא קמייתא דמעילה (דף ג:) מפרש מאי איכא בין מעילה דרבנן למעילה דאורייתא: **ספק הזאות.** כגון שנטמא בספק טמא מת כגון סככות ופרעות: **בתחילה מגבין להן.** כלומר עכשיו כשמביאין אותן גובין את המעות מכל אחד ואחד ואין באין מתרומת הלשכה כשאר קרבנות צבור:

הי

והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה. ו) מהכא דרשינן פ"ק דכריתות (דף ה:) דכ"ג בן כ"ג טעון משיחה והיינו הא נמי דמצריך בתמורה (דף יא) ההוא קרא לכהנים גדולים: **שתהא** כולה בהקטרה. פי' בקונטרס שלא יעשה לה טו] שיריים והא דבעי לקמן ורבי יהודה האי כליל תקטר מאי עביד ליה כיון דההוא מנחת כהנים פשיטא דכולה כליל ולא איצטריך אלא לר"ש דקסבר משל עולם תהא עוד פי' ל"א שאינה קריבה לחצאין: **וי"ו לא דריש.** הכא לא דריש ר"ש וי"ו וכן פ"ק דסנהדרין (דף יד.) גבי זקניך ושופטיך ובפ"ק דסוטה (דף ו:) אבל וי"ו מוסיף על עניין ראשון ז) [בפרק הקומץ רבה] ח) דריש טז] וכן וי"ו הדר ערפיה דריש מרובה (ב"ק דף סה:) ופרק ב' דע"ז (דף כד.) וקשה דבפרק כל האסורין (תמורה דף כח:) דריש ליה גבי אם נאמר נוגח למה נאמר רובע ומוי"ו הוא דדרשינן הכי ויש לומר דמשום דאיכא מן מוכח דומן למדרש אתא מיהו הך קושיא דריש ד' מיתות (סנהדרין דף נא:) גבי בת כהן אחת ארוסה ואחת נשואה בשריפה דריש בת ובת כר' עקיבא וברייתא דריש פירקין ט) מוכח כר"ש ובמעילה פרק קדשי מזבח (דף יז.) י) דריש ר"ש דם שרץ דטמא מדכתיב וזה ומוכח כ) בבראשית רבה דמוי"ו קדריש ותו דרבי יהודה דריש הכא וי"ו ובפרק אלו מציאות (ב"מ דף כז.) גבי ומלאתה וסוף פ"ק דסנהדרין (דף יד.) גבי ושופטיך דריש וי"ו ובריש תמורה (דף ב:) גבי ואם המר ימיר אמרינן וי"ו לא דריש ופ' טרף בקלפי (יומא דף מה.) איברים ופדרים שנתעכלו מבערב ופ"ב דסנהדרין (דף כא.) גבי מלך דלא שרו רבי יהודה ור"ש אלא י"ח נשים ומאן דדריש וי"ו דריש טפי ושמא להני דרשי הוא דלא דרשי ליה וטובא אשכחן כי ה"ג ל): **חק** זו לעולם תהא. דה"א אהרן מקריב חביתין בכל יום ובניו בשעה שנעשו כהנים גדולים אע"פ שכבר נתחנכו בכהונת הדיוט ורבי שמעון לית ליה האי סברא: **אף** כאן לא תעשה על אכילתו. אבל איסורא נפקא לן מכליל תקטר וקצת קשיא אמאי לא דרשינן לאו נמי מדכתיב לאמר לאו אמור כדדרשינן פרק כל שעה (פסחים דף מג.): **יש** לו נסכים. שהפרישן בחייו דלאחר מיתה הוי הכל הפקר: **דקא** מדחקא לישכה. שבבית שני שהיו כהנים שלא הוציאו שנתן מ): **חטאת** מלמד שמועלין בה. תימה יז] תיפוק לי דקדשי בדק הבית היא ויש לומר דאיצטריך למועל אחר מועל נ) דאינו אלא בבהמה וכלי שרת בלבד:

ואין

מסורת הש"ס

א) שקלים פ"ז ה"ג, ב) [יומא מה. וש"נ], ג) לקמן עג: שקלים פ"ז מ"ו, ד) עיין רש"ק, ה) מכאן שייך לעמ' הבא, ו) גירסת הצ"ק תימה מהכא כו' משיחה וי"ל דהתם דריש מדכתיב המשיח והיינו הא נמי דמצריך האי קרא לקמן כו' ותיבת בתמורה נמחק דלא מצינו בתמורה ההיא דרשה, ז) ל"ק, ח) לעיל יט., ט) [דף כ:], י) [וע"ש היטב בתוס' ד"ה דכתיב], כ) [סדר חיי שרה פ' ס' וע"ש דר"ש מפיק מדכתיב הטמא ולא כתיב בטמא ובע"כ שנוסחא אחרת היה לפני תוס' בב"ר], ל) [וע"ע תוס' מ"ק ח. ד"ה מאי וביום ותוס' סנהדרין יד. ד"ה ור"ש], מ) יומא ט:, נ) מעילה יט:.

תורה אור השלם

1. וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חָק עוֹלָם לַייָ כָּלִיל תָּקְטָר: ויקרא ו טו

2. זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ לַייָ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב: ויקרא ו יג

3. וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא: במדבר יט ט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי וכו' לכ"ג משמע כצ"ל ואות ד' נמחק: (ב) ד"ה דקא וכו' תקינו דליגבי מיורשין:

רבינו גרשום

ושלימה היתה קריבה בין לר' שמעון בין לר' יהודה. שלא היו מקריבין אותה לחצאין אלא שלימה. חק עולם משל עולם. כלומר משל רבים דהיינו צבור. שתהא כולה בהקטרה כלומר שלימה. אהרן בפני עצמו חביתין שלו: ובניו בפני עצמן כשמחנכין אחד מבניו לעבודה מקריב תחילה עשירית האיפה: אם כן דלחדא דרשא אתי ותו לא לכתוב בניו. ור' שמעון דנפקא ליה דשלימה היתה קריבה מכליל תקטר אותה מאי עביד ליה: לכ"ג שמת בחצי היום. חוקה לעולם תהא שבכל יום יקריבנה. עליונה חביתים. ותחתונה שאר מנחת כהן. בלא תאכל. שלוקה אם אכלה. והתנן א"ר שמעון ז' דברים התקינו במס' שקלים וזה אחד מהן אותה שנאמר למעלה בראשונה היו ממשכנין את מוצאה וכו'. ועובד כוכבים ששלח עולתו וכו' כיון דחזו דקא מידחקו לישכה שהיו מתין בכל שנה כדאמרי' במס' יומא ושנות רשעים תקצורנה. ואילו היו מביאין מן הלשכה היתה מתרוששת: כיון דחזו דקא פשעי ביה שפעמים לא היו מביאין

עין משפט נר מצוה

קמט א מיי' פ"ג מהל' תמידין ומוספין הלכה כב:

קנ ב מיי' שם ופי"ג מהל' מעה"ק הל"ד:

קנא ג מיי' פ"ה מהל' כלי המקדש הלט"ז:

קנב ד מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הל"ה ופ"ד מהל' שקלים הל"ג:

קנג ה מיי' פ"ד מהל' שקלים הל"ד:

קנד ו ז מיי' פ"ב מהל' מעילה הל"ה:

שיטה מקובצת

א] מתיבות מתני' לא מינו כו' עד היתה קריבה גמ' נמחק ומקומו לעיל נ ע"ב בסוף מתני': ב] תיבות מנחת כ"ג מנחת כהן הדיוט נמחק: כליל. תימה תקטר למה לי כיון דכתיב כליל כליל: ג] תיבת ליתן נמחק: ד] תקנות. כתובות דף יב ע"א: ה] מתיבות מתני' ושלימה עד משל צבור גמ' נמחק ומקומו לעיל נ ע"ב אחר ד"ה לא יביא: ו] המשיח. דהכי משמע הכהן המשיח שמת תחתיו: ז] עצמן ליום: ח] שיעמוד מהן הס"ד: ט] כתיב בקרא: י] בראשונה. היו: יא] שנודרים. נדרים ונדבות: יב] אותה. והיינו: יג] אדאורייתא. כדמעיקרא: יד] מעילה. ס"י דקרבן מעילה ממש תקין רבנן וא"ת שהוא מביא חולין לעזרה י"ל דכיון שהתנו ב"ד שתקדש קדושת דמים האפר ממילא אית בה מעילה וכן מועלין בדמים משיצאו לנחל קדרון כדתנן במס' יומא ואמרי' דהך מעילה מדרבנן משום האי טעמא נמי ב"ד מתנו שיקדשו לדמיו משיצאו מידי מעילתו ראשונה חוזרת קדושה לחול עליו בתנאי ב"ד: טו] שיריים. ולא נהירא דא"כ מאי קא קשיא ליה בסמוך ור"ש האי אותה מאי עביד ליה הא מבעיא ליה לדרשה דאותה ולא חציה עכ"ל תו"ח וי"ל כיון דרישא דקרא לר"ש לא אתי לכהן שמת ולא מינו אף אותה דסיפא דקרא לא אתי למימר אותה ולא חציה. דברי תלמיד: טז] דריש עיין תוס' לעיל דף יט ע"א: יז] תימה. בין למ"ד קדשי בדק הבית היא ובין למ"ד קדשי מזבח היא בתרוייהו אית בהו מעילה וי"ל דאשמועינן קרא דמועלין בה כקדשי מזבח דיש בה מועל אחר מועל. תוס' אחרות: